

הַכֹּהֵן מַחֲטֵאתוֹ.

פְּרֻשַׁת אֶחָרִי

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאֵתְבֵרִיאוּ אֶתְלַבְּשׁוּ בְּדִיּוּקְנָא קְדִישָׁא
 עִילָאָה דְנִהוּרָא, בְּגִנְתָּא דְעֵדֵן דְלַעִילָא. וּבְדִיּוּקְנָא
 קְדִישָׁא אֶחָרָא, בְּגִנְתָּא דְעֵדֵן דְלִתְתָּא. וְיִהְיִין לֹון אַחְסִינְתָּא
 עִילָאָה. וְיִהְיִין לְהוֹן חוּלְקָא עִילָאָה. וּבִתְרֵי דִיְהִיבִין לְהוֹן דָּא,
 אָמַר לְהוֹן מְלֶאכְאָא, אָתָּא זִמְנָא דְתִיפְקוּ, דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אָמַר דִּי תִפְקוּן מְכָאן.

תְּוֹהוּ, וְאָמְרוּ לְאָן. אָמַר לִיה תְּרִין מְלֶאכְיִין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אָמַר (בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאֶרֶץ וּמִמּוֹלְדֵתְךָ
 וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ. מֵאֶרֶץ: דָּא גִנְתָּא
 דְעֵדֵן דְלִתְתָּא. וּמִבֵּית אָבִיךָ: דָּא גִנְתָּא דְעֵדֵן דְלַעִילָא. אֶל
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ: דָּא אֶרֶץ חֲשׂוּכָא שְׁפֵלָה.

וְאֶחְזִיאוּ לִיה כָּל גִּנְתָּא דְעֵדֵן. וְאֶחְזִיאוּ לִיה הֵיכְלִין וּבֵיתֵין,
 מְדוּרִין עִילָאִין וּבִמָּה הֵיכְלִין דְכְּסִיפִין, וּבִמָּה
 בֵּיתֵין, וּבִמָּה מְדוּרִין, וּבִמָּה דְרִגִין, וְכָל חֶלֶק וְחֶלֶק שְׂיֵשׁ לוֹ
 לְצַדִּיק בְּפָנֵי עֲצָמוּ.

אָמַר מָה אֵינּוֹן הֵיכְלִין, אָמְרוּ לִיה תְּרִין מְלֶאכְיִין, אֶרְבַּעִין
 וְתִרִין הֵיכְלִין אֵינּוֹן מְרַקְמֵן מְכָמָה גְּוֹנִין גְּוֹנִין נְאִים, וְכָל
 אֵינִשׁ דְקָרִי קְרִיאַת שְׁמַע שְׁמַא דְמ"ב שְׁמָהֵן כְּדָקָא יְאוּת,
 יִירַת לֹון. עָאֵל לִיה לְשַׁבְּעִין דְרִגִין, וּבְהוֹן ע"ב חֲלוּנוֹת,

הַכֹּהֵן מַחֲטֵאתוֹ.

פְּרֶשֶׁת אַחֲרֵי

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאַתְבְּרִיאוּ אֶתְלַבְּשׁוּ בְּדִיּוּקְנָא קְדִישָׁא
 עִילָאָה דְנִהוּרָא, בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן דְלַעִילָא. וּבְדִיּוּקְנָא
 קְדִישָׁא אַחֲרָא, בְּגִנְתָּא דְעֵדֶן דְלַתְתָּא. וְיַהֲבִין לֹון אַחֲסִנְתָּא
 עִילָאָה. וְיַהֲבוּ לְהוֹן חוּלְקָא עִילָאָה. וּבְתֵר דְיַהֲבִין לְהוֹן דָּא,
 אָמַר לְהוֹן מְלֶאכְנָא, אַתָּא זִמְנָא דְתִפְקוּ דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אָמַר דִּי תְפִקוּן מְכָאן.

תְּוֹהוּ, וְאָמְרוּ לְאָן. אָמַר לִיה תְּרִין מְלֶאכְנִין, קוּדְשָׁא בְּרִיךְ
 הוּא אָמַר (בראשית יב) לָךְ לָךְ מֵאַרְעָךְ וּמִמּוֹלְדֹתֶךָ
 וּמִבֵּית אָבִיךָ אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ. מֵאַרְעָךְ: דָּא גִנְתָּא
 דְעֵדֶן דְלַתְתָּא. וּמִבֵּית אָבִיךָ: דָּא גִנְתָּא דְעֵדֶן דְלַעִילָא. אֶל
 הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ: דָּא אַרְעָא חֲשׂוּכָא שְׁפֵלָה.

וְאַחֲזִיאוּ לִיה כָּל גִּנְתָּא דְעֵדֶן. וְאַחֲזִיאוּ לִיה הֵיכְלִין וּבֵיתִין,
 מְדוּרִין עִילָאִין וּבְכֶמָה הֵיכְלִין דְכְּסִיפִין, וּבְכֶמָה
 בֵּיתִין, וּבְכֶמָה מְדוּרִין, וּבְכֶמָה דְרִגִין, וְכָל חֶלֶק וְחֶלֶק שְׁיֵשׁ לוֹ
 לְצַדִּיק בְּפִנֵי עֲצָמוּ.

אָמַר מָה אֵינּוֹן הֵיכְלִין, אָמְרוּ לִיה תְּרִין מְלֶאכְנִין, אַרְבַּעִין
 וְתִרִין הֵיכְלִין אֵינּוֹן מְרַקְמֵן מְכֶמָה גְּוֹנִין גְּוֹנִין נְאִים, וְכָל
 אֵינֶשׁ דְקָרִי קְרִיאַת שְׁמַע שְׁמָא דְמ"ב שְׁמָהֶן כְּדָקָא יְאוּת,
 יִירַת לֹון. עָאֵל לִיה לְשַׁבְּעִין דְרִגִין, וּבְהוֹן ע"ב חֲלוּנוֹת,

וּמְרַקְמָן בְּכַמְה גְּוֹנִין. אָמַר לְמָאן אֵינֹון. אָמְרוּ לִיהּ, כָּל
 אֵינֶשׁ דְּקָרִי קָרִיאת שְׁמַע שְׁמָא דְּע"ב תִּיבִין כְּדָקָא יָאוּת,
 יִירַת דָּא.

עֲאֵל לִיהּ לְהֶלֶן, וְאַחֲזִי לִיהּ חֲמֻשִׁין מְדוּרִין אַחֲרָנִין, מְרַקְמָן
 בְּכַמְה גְּוֹנִין. אָמַר לְמָאן אֵינֹון. אָמְרִי לִיהּ, לְכָל בְּר נֶשׁ
 דְּקָרִי קָרִיאת שְׁמַע שְׁמָא דְּחֲמֻשִׁין תִּיבִין כְּדָקָא יָאוּת, יִירַת
 דָּא.

עֲאֵל לִיהּ לְהֶלֶן, אַחֲזִי לִיהּ שְׁבַעִין וְתָרִין מְדוּרִין אַחֲרָנִין
 מְרַקְמָן בְּכַמְה גְּוֹנִין. אָמַר לְמָאן אֵינֹון, אָמַר לִיהּ, לְכָל
 בְּר נֶשׁ דְּקָרִי קָרִיאת שְׁמַע שְׁמָא דְּע"ב תִּיבִין דְּאִית
 בְּפֻרְשָׁתָא רְבִיעָא.

אָמַר לְהוֹן, וּבְכַמְה אָנָּא אַרְוּוּחַ דָּא. אָמְרוּ לִיהּ, (בראשית א)
 בְּעַצְבוֹן תֵּאבְּלָנָה. אָמַר לְהוֹן וּמְהוּ הָעַצְבוֹן. אָמְרוּ לִיהּ
 נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע. עֲשִׂיָהּ, בְּעוֹבְדֵין טָבִין. וְשְׁמִיעָהּ, בְּאוּרִיתָא.
 אֲפִיקוּ לִיהּ מִגְּנָתָא דְּעֵדָן, וְאֶזְלוּ עִמִּיהּ לְגִיהֶנֶם, וְעַמּוּדָא
 דְּעֵנָנָא לְמַהֲדָּ בְּהוּ בִּימָמָא עַל רִישִׁיהּ, וְעַמּוּדָא
 דְּאַשְׁתָּא לְמִיהָדָּ בְּהוּ בְּלִילָא. אָמְרוּ לִיהּ, תָּא חֲזִי, אַתְרָא דָּא
 אִיהוּ חֲשׂוּכָא בִּימָמָא וּבְלִילָא. אַחֲזִיאוּ לִיהּ כָּל מְדוּרִין
 דְּגִיהֶנֶם וְאַחֲזִיאוּ לִיהּ לְהַט הַחֲרֵב הַמַּתְהַפֵּכַת. וְאַחֲזִיאוּ לִיהּ
 (ישעיה נז) הַכְּלָבִים עֲזִי נֶפֶשׁ לֹא יָדְעוּ שְׁבַעָה.

אָמַר לוֹן, מָאן אֵינֹון. אָמְרוּ לִיהּ, אֵינֹון אַרְבַּעִין וְתָרִין הִיכְלִין
 חֲשׂוּכִין. וּבְכַמְה גּוֹבְרִין בְּשִׁלְשָׁלִין בְּעֻזְאֲרִיהוֹן, וְאַסוּרִין

מִן יְדִיהוֹן וּמִן רַגְלֵיהוֹן, וְאֵינֹן צְוֹחִין וְאֹמְרִין וּוי ווי. וּוי לָנָא
 דְּאִזְלָנָא בְּהַבְלֵי עֲלֵמָא, וְלֹא אִזְלָנָא לְבִתֵּי כְּנִסְיוֹת, וְלֹא
 קְרִינָא שְׂמָא דְּאַרְבַּעִין וְתֵרִין שְׂמָהּ, דְּלֹא אִזְלָנָא לִיה. וּוי
 לָנָא, וּוי לְנַפְשָׁנָא, וּבַעַל הָאִסּוּרִין מְמוּנָה עֲלֵיהֶם.

עֲאֵלוּ לִיה לְהֶלֶן, אֲחִזִּיאֵוּ לִיה ע"ב חֲלוּנִין חֲשׂוּכִין, וּבְהוֹן הוּוּ
 עֲאֵלִין הַשְּׁלֶשְׁלָאִין מִן צְוֹאֲרֵיהוֹן. עֲאֵלוּ לִיה לְהֶלֶן,
 וְאֲחִזִּיאֵוּ לִיה חֲמִשִּׁין שְׁעָרִין, וּכְלָהוּ נוֹקְבִין, וּרַגְלֵיהוֹן מִן
 חִיבִיא הוּוּ עֲאֵלִין בְּאֵינֹן נוֹקְבִין, וְאֵינֹן צְוֹחִין וְאֹמְרִין, וּוי
 לְרַגְלָנָא דְּאִזְלוּ בְּהַבְלֵי הָעוֹלָם, וְלֹא אִזְלָנָא לְבֵית הַפְּנִסָּת.
 וְלֹא לְמִדְנָא שְׂמָא דְּחֲמִשִּׁין תִּיבִין מִן קְרִיאַת שְׁמַע.

עֲאֵלוּ לִיה לְהֶלֶן, ע"ב מְדוּרִין, וִידִיהוֹן אִסִּירִין בְּנוֹקְבִין מִן
 מְזוּזָאִין דְּמִן בֵּיתָא, וְאֵינֹן אֹמְרִין וּוי לָנָא, וּוי לִידְנָא,
 דְּלֹא אֲקִשְׁרוּ תְּפִילִין בְּרִישָׁא וּבִידְנָא.

עֲאֵלוּ לִיה לְהֶלֶן, וְאֲחִזִּיאֵוּ לִיה כָּל מְדוּרִין דְּגִיְהֵנְס, אֲמָרוּ, כָּל
 בַּר נֶשׁ דְּעֲלָמָא, יִיעוּל בְּאַתְרָא דִּין. וְאֲפִילוּ מֵאן דְּאִיהוּ
 חֲפְשִׁי. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (איוב א) קָטַן וְגָדוֹל שָׁם הוּא וְעַבְד
 חֲפְשִׁי מְאֻדָּנִיו, וְלִית חֲפְשִׁי אֱלָא כָּל גָּבַר דִּידַע שְׂמָא
 דְּקוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא בְּדָקָא יָאוּת. הָדָא הוּא דְּכִתִּיב, (תהלים
 א) אֲשַׁנְּבֵהוּ כִּי יָדַע שָׁמַי יִקְרָאֵנִי וְאֲעַנְהוּ.

(* תָּא חֲזִי, כָּל גָּבַרָא דְּעַבִּיד עוֹבְדִין טָבִין, דְּאֵינֹן מַעֲוֹת
 עֲשָׂה. כָּל מַעֲוָה וּמַעֲוָה דִּיעַבִּיד, אֲסַתְּלַק לְעִילָא, וְקִימָא
 קַמִּי קוּדְשָׁא בְּרִידָא הוּא, וְאֹמַר אָנָּא מְפֻלְגִיא דְּעַבְדָּא לִי, וְיִהֵב

לִיָּה קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלֶאךְ אַחֵד, דִּיעֲזוּרְוֵינִיה בְּאַתְר
 חֲשׂוּכָא דְגִיּהֲנָם דְּאַתְקָרִי לִילִיָּא דְּאִיְהוּ בְּאַתְרָא הָרִין.
 וְכַל פְּתֻגְמָא דְּאוּרִייתָא דְּשָׁמַע, עַל כָּל מְלָה וּמְלָה, יִהְיֶה לִיָּה
 קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְלֶאךְ אַחֵד, לְכָל מְלָה וּמְלָה
 דִּיעֲזוּרְוֵינִיה. וְעַל דָּא (יְהוֹשֻׁעַ א) וְהִגִּית בּוּ יוֹמָם וְלַיְלָה לְמַעַן
 תִּשְׁמַר לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַפְּתוּב בּוּ כִּי אֲזוּ תַעֲלִיחַ אֶת דְּרֻכֶיךָ וְאֲזוּ
 תִשְׁכִּיל. וְאִם אֶת תַּעֲבִיד דָּא, דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא פְּקֻדָּךְ
 דְּתַתְּעַסֵּק בְּאוּרִייתָא בִּימְמָא וְלִילִי, וְתִיטֵר וְתַעֲבִיד כָּל מָה
 דְּאִית בְּהּ, לָא תִדְחַל מֵאַתְרָא דָּא. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (שם)
 הֲלֹא צְוִיתִיךָ חֹזֵק וְאַמִּץ אֶל תַּעֲרִץ וְאֶל תַּחַת וְגו'. קוֹדֶשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא יְהֵא עִמָּךְ בְּשַׁעֲתָא דְּתַתְּעַסֵּק בְּאוּרִייתָא בִּימְמָא
 וּבְלִילִיָּא. וְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהֵא עִמָּךְ בְּשַׁעֲתָא דְּתַשְׁמַר
 לַעֲשׂוֹת כְּכֹל הַפְּתוּב בּוּ, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא יְהֵא עִמָּךְ
 בְּשַׁעֲתָא דְּתַתְּפַטְרָא מֵעֲלָמָא, וְתִיעוּל הָכָּא.
 וְאִי לָא תַעֲסוֹק בְּאוּרִייתָא, וְלָא תִיטֵר וְלָא תַעֲבִיד פְּקוּדֵי
 אוּרִייתָא, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִסְתַּלַּק מִנָּךְ. וּמִלְּאֲכִיו לָא
 יִצְוֶה לָךְ לְשַׁמְרָךְ כְּכֹל דְּרֻכֶיךָ. הֵדָּא הוּא דְּכְתִיב, (ויקרא כו)
 וְאִם תִּלְכּוּ עִמִּי קָרִי וְגו' וְהִלַּכְתִּי אִתְּךָ אֲנִי עִמָּכֶם בְּקָרִי.
 בְּתַר דִּיחֲזִי לִיָּה כָּל דָּא, וְיִימָא לִיָּה כָּל דָּא, אָמַר לִיָּה
 מְלֶאךְ אַחֵד מִן הַתְּרִין, דְּאִיְהוּ יַעַר הַטּוֹב, קוֹדֶשָׁא
 בְּרִיךְ הוּא אָמַר לִי דְּאֲזִילְנָא עִמָּךְ, אֲנָא וְיַעַר הָרַע. אוּמִי לִי
 דְּתַקִּיִּים אוּרִייתָא כְּלָא, לְלַמּוּד וְלְלַמֵּד לְשַׁמַּר וְלַעֲשׂוֹת. אוּמִי

לִיה. וּבִתְר בֶּן אֲמֵר, לָךְ לְךָ מֵאַרְצֶךָ וּמִמּוֹלֶדְתֶךָ, לְגוֹף שָׁפֵל,
כָּמֵא דְאַמְרָא.

וּבִשְׁעֵתָא דִּיפּוֹק מִבְּטָן אִימִיה, יִתְקִיף מִלְּאָךְ בִּידִיה
בְּצוֹאֲרִיה, וְיִשְׁכַּח לִיה אֲוִרֵיתָא, וְרָשִׁים לִיה
בְּאַצְבָּעִיה עַל פּוּמִיה, לָא תִשְׁכַּח הַשְּׁבוּעָה דְנִשְׁפַּעַת לִי. וְאִם
גְּבָרָא יַעֲבִיד, וְאִתְקַיִים הַשְּׁבוּעָה, יִהְבּוּ לִיה כָּל מַה דְאַחֲזִיאוּ
לִיה. וְאִם יוֹתֵר יִרְוִיחַ, יוֹתֵר יִתְּנוּ. הֲדָא הוּא דְתַנּוּן, לְמוֹד
תּוֹרָה הֲרִיבָה וְיִתְּנוּ לָךְ שְׂכָר הֲרִיבָה.

וְאִם לָאוּ, תָּא חֲזִי, בְּפִר נָשׁ אֵית בִּיה שֵׁם יְהוּ"ה. י"ה, הָעוֹלָם
הָבֵא. ו"ה, הָעוֹלָם הַזֶּה. י"ה אֶתְלַבֵּשׁ בְּדִיוֹקְנָא עֵילְאָה,
מִן גִּינְתָא דְעֵדָן דְלַעִילָא. ו"ה אֶתְלַבֵּשׁ בְּדִיוֹקְנָא דְעֵדָן
דְלַתְתָּא. וְאִינוּן בְּדוּגְמָא דָּא, י', אֱלִימְלָךְ. ה', נְעַמִי. ו',
מַחֲלוּן. ה', רוּת.

וְאִם הָהוּא גְּבָרָא אָזִיל בְּאַרְחִין טָבִין, וְיִקְיִים הָאוּמָאָה
דְּאוּמִי, יִהְבּוּ לִיה כָּל טִיבוּ דְאַחֲזִיאוּ לִיה, וְכָל מַה
דְּרִוּוּחַ בְּעֵלְמָא דִין. וְאִם לָאוּ, מָה אָמַרְתָּ נִשְׁמַתָּא קְדִישָׁא,
עָרַם (אִיּוּב א) עָרַם יִצְאֵתִי מִבְּטָן אֲמִי וְעָרַם אָשׁוּב שָׁמָּה. וּמֵאִי אִיהוּ
עָרַם, מִשְׁמָא קְדִישָׁא יְהוּ"ה דְאַמִּינָא.

תָּא חֲזִי, בְּשְׁעֵתָא דְאֵתִי בֵּר נָשׁ לְעֵלְמָא, יִהֵב בִּיה קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא שְׁמִיה בְּפִר נָשׁ. וּשְׁמָא אַחֲרָא מִן שַׁד יְהוּדָאִי,
דְּאִיתְקַרֵי חוּל. וּשְׁמָא אַחֲרָא, דְּאִתְקַרֵי חֲשָׁךְ.

הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (דְּבָרִים ל) רְאֵה נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַיּוֹם אֶת

הַחַיִּים וְאֵת הַטּוֹב וְאֵת הַמְּוֹת וְאֵת הָרָע. הַחַיִּים: דָּא
 שָׁם יְהוּ"ה דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וְאֵת הַטּוֹב: זֶה הַשֵּׁד יְהוּדָאִי,
 דִּיהֵב לִיהַ עוֹשֵׁר בְּעֵלְמָא דִּין. וְאֵת הַמְּוֹת וְאֵת הָרָע: אֵלִין
 תְּרִין מְקַטְרָגִין רְשָׁעִים טְמָאִים, מְסַטְרָא דְּסַמָּאֵר לִיהַ
 וְנַחֲשׁ, מִן שָׂרוּ שָׁל יִשְׁמַעְאֵל וְעֵשׂוּ.

אִם בְּרַ נְשׁ יְקַיִים הָאוּמָאָה דְּאוּמִי, טוֹב. וְאִם לָאוּ, יִסְתַּלַּק
 מִנְיָה י"ו, אֲשֶׁתְּאַרְתַּ ה' ה'. וּבְהַאי שַׁעְתָּא, ה' עֵילְאָה מָה
 אָמְרַת. (יחזקאל ג) שׁוּבוּ שׁוּבוּ מִדְּרַפְיְכֶם הָרָעִים, שְׁהֶם
 הָרְשָׁעִים שְׁאָמְרֵנוּ.

וְאִם תָּבוּ הָרִי טַב. וְאִם לָאוּ, יִסְתַּלַּק ה' עֵילְאָה עִם ו"י,
 וְאֲתַעְבִּיד הו"י. וּמָה הִיא אוּמְרַת. (ישעיה א) הוּי גוֹי הוּטָא
 וְגוֹי. וְאִם תָּבוּ מִדְּאֲשֶׁתְּאַרְתַּ בִּיהַ ה' תַּתָּאָה, הָרִי טַב. וְאִם
 לָאוּ, יִתַּעְבִּיד הו"י. הָדָא הוּא דְּכַתִּיב, (איכה ב) הַשֵּׁיב אַחֲוֹר
 יִמִּינוּ מִפְּנֵי אוֹיֵב. וְיִתַּעְבִּידוּ הָרְשָׁעִים שָׂר עֲלֵיהֶם.

וּבְהַהוּא זְמַנָּא, יִתַּעְבִּידוּ הָרְשָׁעִים אֲדוּנִים לְהוֹן, וּמִתְעַלָּה
 הַטְּמָא דְּאִיהוּ מְסַטְרָא דְּשָׂרוּ שָׁל עֵשׂוּ, עַל אֵלִימְלָךְ
 וְנַעְמִי. וְשָׂרוּ שָׁל יִשְׁמַעְאֵל, עַל מַחְלוּן וְרוּת. וּבְהַהוּא שַׁעְתָּא
 אָמְרוּ, (ישעיה כו) ה' אֱלֹהֵינוּ בְּעֵלוֹנוּ אֲדוּנִים זוּלְתָךְ.

וּבְהַהוּא שַׁעְתָּא, וַיְהִי רָעַב בְּאַרְץ. הָאָרְץ, דָּא גּוֹפָא. וּבְהַהוּא
 שַׁעְתָּא, אִם יִתַּעַסֵּק בַּתּוֹרָה הָרִי טַב. וְאִם לָאוּ, יִיְתִי
 סַמָּאֵר לִיהַ רְכִיב עַל נַחֲשׁ, לְאֵלִימְלָךְ. (בראשית לב) וַיֵּרָא כִּי
 לֹא יָכוֹל לוֹ וַיִּנְעַע בְּכַף יָרְכוּ. אַזִּיל לְאֲתַתָּא נַעְמִי, יַהֲפֹךְ לָהּ,

וַיַּעֲבִיד לָהּ דְּתִיחֹב, וְתֵהָא בִּישָׂא.

אם אדם את־פֶּרֶשׁ מִינָהּ, הִרִי טַב. כְּמָא דְאָמַר אִיּוֹב, (איוב ב)
כְּדַבֵּר אַחַת הַנְּבִלּוֹת תְּדַבְּרִי גַם אֶת הַטּוֹב נִקְבֵּל מֵאֵת
הָאֱלֹהִים וְהָרַע לֹא נִקְבֵּל. הָעֵצָה דִּיהֵב לָךְ הַטְּמֵא, לֹא נִקְבֵּל.
וְאִם יָקוּם עֵצַת הַחֲטָא כְּמוֹ שְׂאֲמָרָה הִיא, וַיִּגְנוֹב אוֹ יַעֲשֶׂה
כָּל הָעֲבִירוֹת שְׂבָעוֹלָם, אַחַר כֵּךְ יִתְלוּהוּ עַל הָעֵץ וַיָּמוּת.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (רות א) וַיָּמוּתוּ גַם שְׁנֵיהֶם מַחְלוּן וּכְלִיזֵן.
וּנְשָׂאֵרוּ ה"ה אֶלְמָנוֹת.

וְתֵאמֶר נְעָמִי, וּמָה הִיא אוֹמְרַת. וַיִּי וַיִּי וַיִּי וְהָא. וְעַם כָּל זֶה נְעָמִי
אוֹמְרַת, (ש) שִׁבְנָה בְּנוֹתֵי, שׁוּבוּ שׁוּבוּ בְּתִשׁוּבָה,
הַעוֹד לִי בָנִים בְּמַעֲי וְהָיוּ לָכֶם לְאֲנָשִׁים, יִי דְאֶסְתִּלְקוּ.
עֲרָפָה מִסְטָרָא דְמִסְאָבוּ, תִּשׁוּב אֶל עַמָּה וְאֶל אֱלֹהֵיהָ. וְרוֹת
דְּבָקָה עִם נְעָמִי, הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ש) אֶל אֲשֶׁר תִּלְכִי אֵלַי.
וְאִם תָּבוּ בְּתִיּוֹבְתָא, יִיתִי אֵלַימְלָךְ, וַיִּיתִי מַחְלוּן. וְאִם תָּבוּ
כּוּלְהוּ, יִיתִי שְׂמָא קְדִישָׁא עִילָאָה. וְאִם לָא, יָמוּתוּ.
הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ש) וְתֵצֵא מִן הַמְּקוֹם אֲשֶׁר הִיָּתָה שָׁמָּה
וּשְׁתִּי כְּלוֹתֶיהָ עַמָּה, נִפְקוּ מְנוּפָא.

בְּהֵימָא שְׂעֵתָא אִיהִי אֲזֻלַּת לְנִטְרֵי גֻן עֵדֶן, לְמִיעַל בְּגִנְתָּא
דְּעֵדֶן, דְּחִיזֵן לָהּ לְבַר, וְאֲזֻלַּת בְּאַתֵּר דְּחִשׁוּכָא. (ש)
וְתֵהָם כָּל הָעִיר עֲלִיהֶן וְתֵאמְרָנָה הַזֹּאת נְעָמִי. בְּהֵימָא שְׂעֵתָא
אָמַרְת, אֲנִי מְלָאָה הִלְכְּתִי וְרִיקָם הֵשִׁיבֵנִי ה', שְׂמָא קְדִישָׁא
דְּהוּהָ בִּי. הָדָא הוּא דְכְּתִיב, (ש) וְה' עָנָה בִּי, שְׂמָא קְדִישָׁא

דִּיהו"ה, אֶסְהִיד בִּי כָּל חוֹבֵינְךָ דְּעַבְדֶּיךָ.

בְּהֵימָּה שָׁעָתָא יִיתִי נָחֵשׁ וְנָסִיב לָהּ לְשַׁפְּחָה. בְּהֵימָּה שָׁעָתָא

אָמַרְתָּ, (ישעיה א) אֵיכָּה הִיְתָה לְזוֹנָה קַרְיָה נְאֻמָּנָה

מִלְּאֲתֵי מִשְׁפָּט צָדֵק יֵלִין בָּהּ וְעַתָּה מְרַצְחִים.

י"ו נִשְׁאַרוּ עָנִי וְדָל, (זכריה ט) עָנִי וְרוֹכֵב עַל חֲמֹר. דָּל, עָלִיָּה

אֲתָמַר (תהלים מא) אֲשֶׁרִי מִשְׁכִּיל אֶל דָּל בְּיוֹם רָעָה יִמְלֻטְהוּ

ה'. אִם יִשְׁאַר לוֹ בֶּן דְּאֻזִּיל בְּאַרְחוּזֵי דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא,

וְאֲתַעֲסֵק בְּאוֹרֵייתָא, אֲפִיק לוֹ מִן רָעָה. שְׂהֵם מִתְּפָרְדִים בְּד'

פְּנֹת הָעוֹלָם.

כְּתִיב (ישעיה כט) כֹּה אָמַר ה' אֶל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת

אֲבֹרָהֶם. יַעֲקֹב לֹא הוּא בְּעֵלְמָא, וְאֵת אָמַר אֲשֶׁר פָּדָה

אֶת אֲבֹרָהֶם.

אֲלֵא תָא חַוִּי, בְּשָׁעָתָא דְאֲפִילוּ לְאֲבֹרָהֶם בְּנוֹרָא יְקִידְתָא,

בְּקַדְמֵיתָא הוּוּ דִּינִינִן לִיה לְעֵילָא, אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ

הוּא, כְּרִסְיָא דִּילִי, זִילִי וְשִׁזְיִבִי לְאֲבֹרָהֶם מִן אוֹר פְּשָׁדִים,

שְׁבִשְׁבִיל כְּבוֹדֵי עַבְדֵי מַה דְּעַבְדֵי.

אָמְרוּ לִיה מִלְּאֲכֵי הַשָּׁרֵת, רַבּוֹנוּ שָׁל עוֹלָם, גְּבָרָא דִּיפּוֹק

מִיְנִיָּה וְשִׁמְעָאֵל, דִּיעַבְדִּין לָהּ לְיִשְׂרָאֵל מַה דִּיעַבְדִּין.

אָמַר לָהּ כֵּן יִפּוֹק מִיְנִיָּה יַצְחָק, דִּיוֹשִׁיט קַדְלִיָּה עַל גְּפִי

מִדְּבָחָא. אָמְרוּ לִיה, הָא עֲשׂוּ דְנִפְיֵק מִיְנִיָּה דִּיחֲרִיב בִּי

מִקְדָּשָׁא. אָמַר, הָא גְּפִיֵק מִיְנִיָּה יַעֲקֹב, דְּאִיהוּ פּוֹרְסֵיָא

שְׁלִימָא. אָמְרוּ, הָא וְדֵאֵי בְּזֻכוֹתָא דִּיעַקֵב יִשְׁתְּזִיב. הָדָא הוּא

דְּכַתִּיב, כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם. וּבְשַׁעֲתָא דְכַפִּיתוּ לְחַנְנִיָּה מִיִּשְׂאֵל וְעֲזַרְיָה, לְמַרְמֵי לְגוּ אֶתּוֹן נִוְרָא יְקִידְתָּא, פְּתַח חֲנַנְיָה וְאָמַר, ה' לִי (תהלים קיח) לֹא אֵירָא מַה יַּעֲשֶׂה לִי אָדָם. ה' לִי בְּעוֹזְרֵי וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשׁוֹנְאֵי. פְּתַח מִיִּשְׂאֵל וְאָמַר, כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם לֹא עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יַחֲרוּ כִּי בְּרֵאוֹתוֹ יִלְדְּיוּ מַעֲשֵׂה יְדֵי וְגו'.

וּבַהֲהִיא שַׁעֲתָא דָּנּוּ דִּינִיָּה לְעִילָא, אָמַר הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, (ישעיה מד) זֶה יֹאמֵר לְה' אֲנִי, זֶה חֲנַנְיָה, שֶׁאָמַר ה' לִי בְּעוֹזְרֵי וְאֲנִי אֶרְאֶה בְּשׁוֹנְאֵי. וְזֶה יְקָרָא בְּשֵׁם יַעֲקֹב, זֶה מִיִּשְׂאֵל, שֶׁאָמַר כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב וְגו'. וּבְשֵׁם יִשְׂרָאֵל יְכַנֶּה, זֶה עֲזַרְיָה, שֶׁאָמַר שָׁמַע יִשְׂרָאֵל.

תָּא חֲזִי, בְּשַׁעֲתָא דְאָמַר מִיִּשְׂאֵל, כֹּה אָמַר ה' אֵל בֵּית יַעֲקֹב אֲשֶׁר פָּדָה אֶת אַבְרָהָם, עֲבָדוּ לִיעֲנֹת בְּלִישְׁנֵיהוֹן. אָמַר קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, בּוֹרְסֵיָא דִּילִי, הֵהוּא לִיעֲנֹתָא דְעֲבָדוּ, שׁוֹיב לֹן בְּדַרְגָּא דָּא, כְּמַה דְשׁוֹיבַת לְאַבְרָהָם. וְלֹא עָתָה יְבוֹשׁ יַעֲקֹב וְלֹא עָתָה פָּנָיו יַחֲרוּ. בְּהֵיא שַׁעֲתָא, כָּל אֵינּוֹן דְכַפִּיתוּ לֹן, קָטַל לֹן שְׁבִיבָא דְנוֹרָא.

דְּנִיָּאל אֲמַאי לָא הָוָה עִמָּהוֹן. אָמַר בְּלַבִּיָּה, הָא עֲבָדוּ מִינִיָּה עֲלָמָא. וּמַלְכָּא אָמַר, שְׁמִיָּה כְּשֵׁם אֱלוֹהֵי דִילִיָּה, הָדָא הוּא דְכַתִּיב, (דניאל ד) דִּי שְׁמִיָּה בְּלִטְשָׁא עַר כְּשֵׁם אֱלֹהֵי. וּבְכַתִּיב (דברים ז) כְּסִילֵי אֱלֹהֵיהֶם תִּשְׂרְפוּן בְּאֵשׁ, וְעַל דָּא

אֶתְכֶסֶי מִיַּנְיָהוּ. וְכִי אָדָם יִבְרַח מִן הַמַּלְכוּת, אֵלֶּא מִלְאֲכִין
הוּוּ מְכַסִּין לִיה.

מַה רָאוּ חֲנֻנְיָה מִישָׂאֵל וְעִזְרִיָּה דִי־הִבּוּ גְרַמְיָהוּ לְנוֹרָא. אֵלֶּא
תָּא חֲזִי, יוֹמָא חַד הָהּ דְּדוֹד גְּחִית לְהַנּוֹת גּוֹפּוּ לְפָנֵי
הַנְּהָר. וְהוּוּ אָמַר, (תהלים פו) שְׁמֶרָה נְפֹשֵׁי כִי חָסִיד אָנִי. אָמְרוּ
לִיה, וְאַתָּה חָסִיד. אָמַר לְהוּ, וְלֹא חָסִיד אָנִי, שְׁיָדִי
מְלוּכְלוּכוֹת בְּשִׁפּוּר וּבְשִׁלְיָא, וּמְטַהֵר אֶת הַטְּהוֹר, וּמְטַמֵּא
אֶת הַטְּמֵא. וְאָנִי קָם בְּחֻדוּהָ בְּג' מִשְׁמְרוֹת, בְּדָבָר אַחֵר (תהלים
ק"ט) תַּעֲזוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהוֹדוֹת לָךְ. וְאָנֹא נְאִים כְּסוּסִיָּא
בְּהַבֵּל א'.

וּבְהַעֲזוֹת לַיְלָה אֶקוּם לְהַתְעַסֵּק בַּתּוֹרָה. וּבְמִשְׁמֶרָה שְׁלִישִׁית,
אָנִי מְנַגֵּן עִם הַמַּלְאָכִים לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. הֲדָא
הוּא דְכְתִיב, (איוב לח) בְּרֵן יַחַד כּוֹכְבֵי בִקְר וַיְרִיעוּ כָּל בְּנֵי
אֱלֹהִים. מָאן אֵינּוּן, מִלְאֲכִין קְדִישִׁין דְּאִמְרֵן שִׁירָה עִמֵּי
בְּלִילָה. הֲדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים מב) וּבְלִילָה שִׁירָה עִמֵּי
תַּפְלָה לְאֵל חַי'.

אָמְרוּ הַעֲפְרָדַעִים, אֲנַחְנָא עֲבִידְנָא יְתִיר מִיְנָךְ בְּדִיל קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא, אָמַר לוֹן דְּדוֹד, וְמַה עֲבַדְתוֹן אַתּוֹן יְתִיר
מִנִּי. אָמְרוּ לִיה, דְּהוּוּיֵנן מוֹקְדִין גּוֹפְנָא בְּנוֹרָא בְּתַנּוּרָא
בְּמַעְרִים. וּבְשַׁעְתָּא דְּהוּוּ מְכַפְתִּין חֲנֻנְיָה מִישָׂאֵל וְעִזְרִיָּה,
אָמְרוּ בְּלִבֵּיהוּ דְּנַעֲבִיד כְּעֲפְרָדַעִים.

תְּנִיָּא, שְׁלֹשׁ מִשְׁמְרוֹת הֵי הַלִּילָה, וְעַל כָּל מִשְׁמֶר וּמִשְׁמֶר

יושב הקדוש ברוך הוא ושואג בארי. תא חזי, שלש משמרות אינון י"ב שעותי, ואתפלגון ד' לכל משמר. ובכל משמר יושב הקדוש ברוך הוא ושואג בארי, ואומר אזי שהתרבתי את ביתי וכו'.

תא חזי, פדונגמא דאית משמרות ברקיעא, כך אית משמרות בארעא. ומאן אינון. משמרה שניה, פלבים צועקים. הדא הוא דכתיב, (משלי ל) לעלוקה שתי בנות הב הב. (ישעיה נו) והפלבים עזי נפש לא ידעו שבעה. ראשונה, חמור נוער. הדא הוא דכתיב, (דברים כב) לא תחרש בשור ובחמר יחדו.

ועל דא בלעם בזה החמור ובאשתו, היה מתנבא. הדא הוא דכתיב, (שם לד) ולא קם נביא עוד בישראל כמשה. אבל באומות העולם קם. וכי מטונף מן הטנופת, אתה מזכיר עם הטהור. אלא משה בטהרה. ובלעם בטומאה. ועבודה זרה היה עושה מעשה אישות עם האתון.

כתיב (שם) כי יקרא קן צפור לפניך וגו', תא חזי, קן: דא הוא גופא. בדרך: דאזיל באורחין טבין. בכל עין:

דא תורה, כדבר אחר (משלי ג) עין חיים היא למחזיקים בה. או על הארץ: אלין אינון ישראל, דאתקרון ארץ, דמלמד להון אורייתא. אפרוחים: אלין אינון נערים גדולים, דיתעסקון באורייתא. או ביצים: אלין זעירין, דיוליף לון אל"ף בי"ת.

וְהָאִם רוֹבְעָת, אִין אִם אֵלָא תוֹרָה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם א)
וְאֵל תִּטּוֹשׁ תּוֹרַת אֲמֹךְ. אִם תִּרְצֶה שְׁתַּקַּח הַבְּנִים,
(דברים כב) שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאִם, וְאַחַר כֵּךְ וְאֶת הַבְּנִים תַּקַּח
לָךְ וְהֵאֲרַכְתָּ יָמִים.

דְּבַר אַחַר כִּי יִקְרָא, כְּדָבַר אַחַר וְאִם תִּלְכוּ עִמִּי קָרִי,
וְהִלַּכְתִּי אִתְּךָ אֲנִי עִמָּכֶם בְּקָרִי. וְיִסְפְּתִי לְיִסְרָה אֶתְכֶם
שְׁבַע עַל חַטָּאתֵיכֶם. מֵאֵן אִיהִי שְׁבַע, דָּא שְׂכִינְתָּא.

בְּדֶרֶךְ: דָּא קְבוּרַת רַחֵל, דְּאִיהִי קְיָימָא בְּפִרְשַׁת דְּרָכִים,
וַיִּבְשָׁר לָהּ וַיִּנְחֶם לָהּ וְלֹא עָבִיאת לְקַבְּלָא תַנְחוּמִין,
הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ירמיה לא) מֵאַנְהָ לְהַנְחֶם עַל בְּנֵיהָ. וּבְשָׁבִיל
דְּאֲזִלוּ עִמוּ בְּקָרִי, גָּלָה לְהוֹן, וּשְׂכִינְתָּא גָּלְתָה עִמָּהוֹן.

בְּכָל עֵין: דָּא יְרִיחוֹ. אוֹ עַל הָאָרֶץ: דָּא יְרוּשָׁלַם. אֶפְרוּחִים:
אֵלִין כְּרוּבִים דְּלַעִילָא. אוֹ בִיעִים: אֵלִין כְּרוּבִים
דְּלַתְתָּא. אֲנִפֵי רַבְרָבִי, וְאֲנִפֵי זוּטְרִי.

וְהָאִם רוֹבְעָת עַל הָאֶפְרוּחִים אוֹ עַל הַבִּיעִים לֹא תַקַּח הָאִם
עַל הַבְּנִים שְׁלַח תִּשְׁלַח אֶת הָאִם. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב,
(ישעיה ג) וּבְפִשְׁעֵיכֶם שְׁלַחָה אֲמָכֶם. וְאֶת הַבְּנִים תַּקַּח לָךְ לְמַעַן
יִיטַב לָךְ וְהֵאֲרַכְתָּ יָמִים, בְּשָׁבִיל דְּאִימָא אֲזִלָא וּמְנַדְּדָא
מְגוּזְלָהּ וּמְקִינָהּ. וְדָא גְרִים לָךְ אָרִיכוּ דְאֲנִפִין, שִׁית יוֹמִין
דְּלַעִילָא, דִּירְחֲמוּ עַל עֲלָמָא. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (שמות לד) ה' ^{ה'}
ה' אֵל רַחוּם וְחַנוּן אֶרְךָ אַפִּים וְרַב חַסֵּד וְאַמֶּת. וְאָרִיךְ רוּגְזָא
מִן אִפִּין דְּאִסְתַּלְקוּ בְּחוּבֵיהוֹן דִּישְׂרָאֵל. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב,

(שם לג) וְרֵאִיתָ אֶת אַחֲרֵי וּפְנֵי לֹא יֵרְאוּ.

(שיר השירים ו) דוֹדֵי יָרֵד לָגֵנוּ לְעֲרֻגוֹת הַבֹּשֶׂם לְרַעוֹת בְּגַנִּים
וּלְלֶקֶט שׁוֹשְׁנִים. תָּא חַזִּי, כָּל הַשִּׁירִים קִדְשׁ,
וְשִׁיר הַשִּׁירִים קִדְשׁ קִדְשִׁים. בְּנִסְתַּי יִשְׂרָאֵל מִשְׁבַּחַת לִיה
לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְאוֹמְרַת דוֹדֵי. הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם ה)
דוֹדֵי צַח וְאָדוּם.

תָּא חַזִּי, בְּשַׁעְתָּא דִּיהָא פְּלָגוֹת לִילְיָא. אִיתְעַר שְׁלֵהוּבָא
חֲדָא, וַיַּעֲזוּל תְּחוֹת גְּדַפֵּי דְתִרְנַנְגוּלָא, וְקִאֲרִי. וּבְהַהוּא
שַׁעְתָּא, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָרֵד אֶל גֵּנוּ, דְּאִיהוּ גֵן עֵדֶן
עִילָאָה, דְּאִית לִיה לְקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא. וּבְהַהוּא שַׁעְתָּא
אִתְעַר תִּרְנַנְגוּלָא דְלְעִילָא, וְאָמַר, קוּמוּ כָּל אֵינּוֹן דְּשִׁינְתָּא
בְּחֹרֵיהוֹן, הָא שַׁעְתָּא אִיהִי לְאִתְחַבְּרָא אִילְתָּא בְּבַעֲלָה.
וּפְאָה אִיהוּ כָּל בַּר נָשׁ דִּיקוּם בְּפְלָגוֹת לִילְיָא לְאִתְעַסְקָא
בְּאוֹרֵייתָא. דְּקוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְכָל צְדִיקֵיָא אֲעִיתוּ לְקַלְיָה.
הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שם ח) הַיּוֹשֵׁבֶת בְּגַנִּים חֲבֵרִים מְקַשְׁבִּים
לְקוֹלֶךָ הַשְּׁמִיעֵנִי.

וּבְהַאי שַׁעְתָּא, מֵאֵן דְּאִתְעַסַּק בְּאוֹרֵייתָא, אִיתְרַק עֲלֵיהּ חַד
חוּטָא דְחֶסֶד. וּבְהַאי שַׁעְתָּא, קוֹדֶשָׁא בְּרִיךְ הוּא יָרֵד
לָגֵנוּ. לְמִי יָרֵד, לְעֲרֻגוֹת הַבּוֹשֶׂם. וּמֵאֵן אֵינּוֹן עֲרוּגוֹת
הַבּוֹשֶׂם, הֵדָא הוּא דְכְּתִיב, (שְׁמֹמֹת ל) בְּשָׁמַיִם רֵאשׁ. וּמֵאֵן
אֵינּוֹן, צְדִיקִים.

לְרַעוֹת בְּגַנִּים, בְּגֵן עֵדֶן דְלְעִילָא, וּגֵן עֵדֶן דְלְתַתָּא, דְּאִיקְרִי

הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהָעוֹלָם הַבָּא. לְלִקּוּט שׁוֹשְׁנִים, מֵאֵן
 אֵינּוֹן שׁוֹשְׁנִים. אֵלֵין צְדִיקַיָּא דְאִתְעַסְקוּ בְּאוֹרֵייתָא, וְאֵינּוֹן
 דְּמַרְחֵשׁן אוֹרֵייתָא בְּשִׁפּוּתֵיהוּ. הָדָא הוּא דְכִתִּיב שׁוֹשְׁנִים,
 אֵל תִּקְרֵי שׁוֹשְׁנִים, אֶלָּא שׁוֹשְׁנִים, שְׂאֵפִילוּ בְּקַבֵּר רוּחַשׁוֹת
 תּוֹרָה.

אָמַר לֵיהּ, וְכִי לְאֵינּוֹן דְּאִתְעַסְקֵי בְּאוֹרֵייתָא קָטִיל לֹון קוּדְם
 זְמַנָּם, וְאֵינּוֹן צְדִיקִים דְּלֹא חָבוּ. תָּא חַזִּי, יִרְבְּעָם
 בְּשַׁעֲתָא דְהוּא יְנוּקָא, הוּא זַכָּאי, וְלֹא הוּא לֵיהּ חוּבָה, אָמַר
 הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְמַלְאךְ הַמּוֹת, זִיל וְאֵייתִי לְיִרְבְּעָם בְּן
 נְבֻט.

בְּהוּא שַׁעֲתָא אָמְרוּ מְלַאכֵי הַשָּׁרַת, (תהלים ח) ה' אֲדוֹנָנוּ מָא
 אֲדִיר שְׁמֵךְ בְּכָל הָאָרֶץ. מָה דְשִׁמְךָ אֵיהוּ אֲדִיר בֵּיהּ,
 וְהוּא צְדִיק, אָנַח לֵיהּ, וְעַל זְכוּתָא דִּילֵיהּ יִיתִי שְׁפַע לָנָא.
 אָמַר לְהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא, אֵי רַעְוָא דִּילְכוּן דְּאִשְׁבוּק
 לֵיהּ, אָנַח שְׁבִיק לֵיהּ.

וּבִתַּר בְּן גַּפְק לְתַרְבוּת רַעְהּ, וְעָבִיד תְּרֵי עֲגֵלֵי דְדַהֲבָא,
 וְחָטָא וְהַחֲטִיא אֶת יִשְׂרָאֵל. אָמַר לְהוֹן קוּדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא, תְּרֵי כָּל שְׁפַע דְּהוּא יְהִיב לְכוּן, אִתְהַפֵּךְ לְכוּן בְּזוּהָמָא,
 לֹא הוּא טַב לְכוּן דְּתִייתִי לֵיהּ הָכָא בְּשַׁעֲתָא דְהוּא זַכָּאי,
 וְהוּא אוֹלִיף לֵיהּ מַטְטְרוּ"ן אוֹרֵייתָא. בְּשַׁעֲתָא הַהִיא, פְּתַחוּ
 כְּלָהוּ וְאָמְרוּ, (תהלים קיט) צְדִיק אֶתָּה ה' וַיִּשָּׂר מִשְׁפָּטֶיךָ. וְעַל
 דָּא קוּדְשָׁא בְּרִיד הוּא יָרַד לָנַחוּ לְלִקּוּט שׁוֹשְׁנִים.

פָּתַח יְנוּקָא וְאָמַר, (מיכה ו) עָמִי מָה עָשִׂיתִי לָךְ וּמָה הִלַּאתִיךָ
 עֵנָה בִּי. קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּחִבּוּבוֹתָא דְאֵית לִיה עִם
 יִשְׂרָאֵל, קָרָא לְהוֹן עָמִי. מָה עָשִׂיתִי לָךְ, לָמָּה עָשִׂיתִי לָךְ.
 אֲלָא דִתְזַלִּין לְבַתֵּי כְנַסְיוֹת וּלְבַתֵּי מְדַרְשׁוֹת, וְתַסְהִידוֹ בִּי
 דְאֲנָא אַחֲרָה, הִדְרָא הוּא דְכַתִּיב ז' (דברים ו) ה' אַחֲרָה.

תַּסְהִידוֹ דְאֲנָא חֲדָה, וּמִתְעַלָּה עַל שְׁמָא דְמ"ב תֵּיבִין, דְאֵינּוֹן
 בְּפְרֻשַׁת קְרִיאַת שְׁמַע, מִן וְאֶהְבֶּתְ עַד וְהָיָה.
 וְתַעֲבִידוּ לִיחֻדְנִי עֲלֵיכוֹ. וְאִיהוּ שְׁמָא כְּדוּגְמָא שְׁמָא דְמ"ב
 שְׁמָהֶן.

וּבְשְׁמָא דְע"ב תֵּיבִין, דְאֵית בְּפְרֻשַׁת קְרִיאַת שְׁמַע, מִן וְהָיָה
 עַד וְשִׁמְתֶם. וּבְשְׁמָא דְחַמְשִׁין תֵּיבִין, מִן וְשִׁמְתֶם עַד
 סוֹף פְּרֻשָׁתָא, כְּחוּשְׁבֵן שְׁעָרֵי בֵּינָה. וּבְשְׁמָא דְע"ב, מִן
 וַיֹּאמֶר עַד סוֹף הַפְּרֻשָּׁה.

וְאֵינּוֹן אַרְבַּע פְּרֻשָׁיִין, עִם י"ב תֵּיבִין דְאֵית בְּקְרִיאַת שְׁמַע,
 תְּרִין יחֻדִּין עֵילָאִין, וְתַעֲבִידוּ כְּלֵהוּ מָאתָן וְאַרְבַּעִין
 וְתַמְנָיָא, כְּחוּשְׁבֵן רמ"ח אַבְרָם. וְכָל אֵינֶשׁ דִּיקְרִי קְרִיאַת
 שְׁמַע כְּדָקָא יָאוּת, כָּל תֵּיבָה וְתֵיבָה מְשַׁפִּיעַ בְּכָל אַבְרָ וְאַבְרָ
 דִּילִיָּה. וְאִי אֵינֶשׁ לָא יְקָרִי קְרִיאַת שְׁמַע בִּימְמָא וּבְלִילִיָּא,
 כָּל אַבְרָ וְאַבְרָ דִּילִיָּה יתְמַלִּי מִן רוּחַ רָעָה, וּמְכָל מְלִין
 וּמְרַעִין בִּישִׁין דְעֲלָמָא.

אָמַר יְנוּקָא, תְּלַת תֵּיבִין אֵינּוֹן, דְּחַסְרִין מִן קְרִיאַת שְׁמַע, מִן
 רמ"ח תֵּיבִין, וּבְפֻסָּה אֲשַׁתְּלִימוּ. אָמַר, אֲנָא שְׁמַעְנָא

מֵאַבָּא, עִם ה' אֱלֹהֵיכֶם אָמַת שְׁהַשְׁלִיחַ עֲבוּר חוּזֵר בְּקוּל.
 פְּתַח סְבָא דִּינּוּקָא וְאָמַר, עִיר קְטַנָּה וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט וְגו',
 (קהלת ט) וּמִצָּא בָּהּ יֶלֶד מְסַכֵּן חֲכָם וְגו'. תָּא חֲזִי, עִיר
 קְטַנָּה, דָּא תִיבַת נַח. וְאֲנָשִׁים בָּהּ מְעַט, אֵלּוּ אִשְׁתּוֹ וּבְנֵיו
 וּנְשֵׁי בְנָיו, וְחַיּוֹת וְעוֹפּוֹת וּבְהֵמוֹת. וּבָא אֵלֶיהָ מֶלֶךְ גְּדוֹל
 וְסַבַּב אוֹתָהּ, זֶה יֵצֵר הָרַע. וּמִצָּא בָּהּ אִישׁ מְסַכֵּן וְחֲכָם, דָּא
 נַח. וּמִלֵּט הוּא אֶת הָעִיר בְּחֻכְמָתוֹ.

סְתָרֵי תוֹרָה

סְעוּדַתִּי דְשַׁבַּת בְּכָל אֵינּוֹן אוֹכְלוֹסִין עֵילְאִין. (שמות טז) וַיֹּאמֶר
 מֹשֶׁה אֲכַלּוּהוּ הַיּוֹם כִּי שַׁבַּת הַיּוֹם לַד'. הַיּוֹם לֹא
 תִמְצָאֵהוּ בַשָּׂדֶה. תִּלְתַּת זְמַנִּין הַיּוֹם, כְּחוֹשְׁבֵן תִּלְתַּת סְעוּדַתִּי,
 דְאֵתְקָרִיאוּ עֲנָנ. וּמַהוּ עֲנָנ. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ישעיה נח)
 וְקָרְאתָ לְשַׁבַּת עֲנָנ. (בראשית ב) וְנָהָר יוֹצֵא מֵעַדָּן לְהַשְׁקוֹת אֶת
 הַגֵּן. וּבְחֻשְׁבוֹן תִּלְתַּת גְּלוּיּוֹת, שְׁאָמַר מֹשֶׁה כְּנִגְדָן אֶהְיֶ"ה
 אֶהְיֶ"ה אֶהְיֶ"ה תִּלְתַּת זְמַנִּין.

אַנָּא אֶהְיֶה עִמְכוֹן בְּגִלוּתָא קַדְמָאָה, הֲדָא הוּא דְאָמְרוּ, גְּלוּ
 לְמִצְרַיִם שְׂכִינָה עִמָּהֶם. וְאַנָּא אֶהְיֶה עִמְכוֹן בְּגִלוּתָא
 תְּנִינָא, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, גְּלוּ לְבָבֶל שְׂכִינָה עִמָּהֶם. וְאַנָּא
 אֶהְיֶה עִמְכוֹן בְּגִלוּתָא תְּלִיתָאָה, הֲדָא הוּא דְכְּתִיב גְּלוּ לְיוֹן
 שְׂכִינָה עִמָּהֶם. אֶהְיֶה רְבִיעָאָה לָא גִילָה לְהוֹן, אֵלּא (ישעיה ס)
 אֲנִי ה' בְּעַתָּה אֲחִישָׁנָה. זְכוּ אֲחִישָׁנָה, לֹא זְכוּ בְּעַתָּה.

אָמַר רַבִּי פְּנִיחָס, רְצָה הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְנַסּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל

וכו'.

תָּא חַזִּי, אִם יָשִׁיבוּ לֹא נִשְׁאַרוּ בְּגִלוֹת יוֹם א' שְׁלָם. אָמַר לִיה
 בְּחֻשָּׁאֵי, מָהוּ יוֹם א', זֶהוּ שְׁאָמַר (בראשית כט) הֵן עוֹד הַיּוֹם
 גְּדוּל לֹא עֵת הָאָסַף הַמְּקַנָּה וְגו'. אִם תָּבוּ בְּתִיּוּבְתָא, יַעֲזֹאוּ
 לְזִמְן הַיּוֹם שְׁאָמַר הַגְּבִיָּא. וְאִם לֹא עֵת הָאָסַף הַמְּקַנָּה, הַשְּׁקוּ
 הַעֲזֹאן וּלְכוּ רְעוּ. בְּסַפְרָא דְרַב הַמְּנוּנָא סָבָא, אִם לֹא תָבוּ
 בְּתִיּוּבְתָא, לֹא יִפְקוּן עַד דִּישְׁתַּלִּים שְׁמַא דְקוּדְשָׁא בְּרִיד
 הוּא יְהוּ"ה.

דְּבַר אַחֲרֵי, יִשְׂרָאֵל נִמְשְׁלוּ לְיוֹנָה, וְהַכְּנַפִּים לְמַצּוֹת, כְּמוֹ
 בְּשַׁעָה שֶׁהַיּוֹנָה יָשָׁ לָהּ כְּנַפִּים, וְהַכְּנַפִּים שְׁלִימִים, לֹא
 יֵשׁ עוֹף בְּעוֹלָם שִׁיקָחָהּ. כִּדּוּ יִשְׂרָאֵל, בְּשַׁעָה שֶׁהֵם שְׁלֵמִים
 בְּמַצּוֹת, לֹא יֵשׁ בְּכָל הָעוֹלָם מִי שְׁיוּכַל לָהֶם. כְּמוֹ שֶׁהוּא
 כְּתוּב בְּפ' בְּלָעָם (במדבר כג) מָה אָקִיב לֹא קִבָּה אֵל וּמָה אֲזַעֵם
 לֹא זַעַם ה'. וְאַחֲרֵי כֵן זָנּוּ אַחֲרֵי אֱלֹהֵיהֶם, וַיַּחַר אֵפֶי ה' בָּהֶם.
 וְעַל דָּא (במדבר טו) וְלֹא תִתְּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם
 אֲשֶׁר אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם. וּמָהוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי
 עֵינֵיכֶם. זֶהוּ רַק רַע כָּל הַיּוֹם, וְזֶהוּ (משלי כ) רַע רַע יֹאמַר וְגו'.
 וְעַל דָּא (שמות לג) וְרָאִיתָ אֶת אַחֲזָרִי. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (איכה
 ג) הַשִּׁיב אַחֲזָר יְמִינוֹ. וְכְּתִיב (דברים לב) אֶסְתִּירָה פָּנַי מִמֶּהֶם
 אֲרָאָה מָה אַחֲרֵיהֶם וְגו'. וְעַל דָּא בְּשַׁעָה שֶׁיִּשְׂרָאֵל הָיוּ בְּלֵב
 שְׁלָם לְפָנַי ה', מָה הָיָה. פָּנִים בְּפָנִים דְּבַר ה'. וְאִם לֹא, וְ
 בְּסַפְרָא דְאַחֲזָרִיִּים. וְזֶהוּ הָעֲרִיּוֹת. הֲדָא הוּא דְכְּתִיב, (ויקרא יח)

עֲרוֹת אָבִיךָ וְעֲרוֹת אִמְךָ לֹא תִגְלֶה.

וַיֵּשׂ אַחֲזֹר מִן קְדוּשָׁתָהּ. הֲדָא הוּא דְכַתְיב, (הושע יא) אַחֲרֵי ה' יִלְכוּ כְּאֲרִיָּה יִשְׁאֲנֵהוּ. וְאִתְקַרְי פָּנִים לְגַבֵּי מִטָּה, וְאַחֲזֹר לְגַבֵּי מַעְלָה. וְאִתְקַרְי חוּל לְגַבֵּי מַעְלָה, וְקוּדֵשׁ לְגַבֵּי מִטָּה. וְזֶה בְּקִשׁ מִשָּׁה לִידַע, זֶה שְׁהִיָּה פָּנִים לְגַבֵּי מַעְלָה. וְאָמַר לִיָּהּ, פִּי לֹא יִרְאֵנִי הָאָדָם וְחֵי. וְאַחֲר כֵּךְ בְּקִשׁ שְׂיִתֵּן נְשָׁמָה לְיִשְׂרָאֵל מִן הַפָּנִים שֶׁהֵם לְמִטָּה, וְנִקְרְאוּ אַחֲזֹרִים לְגַבֵּי מַעְלָה. וְאָמַר לִיָּהּ, וְרֵאִיתְּ אֶת אַחֲזֹרֵי. אַתָּה תִּרְאֶה וְהֵם לֹא יִרְאוּ. הֲרֵי תִבִּין שְׁהִיָּה לְגַבֵּיָּהּ אַחֲזֹר, וּלְגַבֵּי יִשְׂרָאֵל פָּנִים. וְעַל זֶה אָמַר לֹא יִרְאוּ, וְלֹא אָמַר לֹא תִרְאֶה.

תָּא חֲזִי, בְּחֻבָּא דְאָדָם קְדָמָאָה, אָבְדוּ הַפָּנִים עֵילְאִין. וּבְחֻבָּא דְעֵגֹל, פָּנִים תִּתְּאִין, דְאִתְקַרְי אַחֲזֹר לְגַבֵּי עֵילְא. וּבְכָל גְּלוּת וְגְלוּת אָבְדוּ. וְאִיהוּ רְזָא רַבְרָבָא, וְכָל דָּא נִרְמַז בְּשֵׁם יְהו"ה. י', פָּנִים עֵילְאִין. ה', אַחֲזֹר לְגַבֵּי י', וּפָנִים לְגַבֵּי ו'. ו', אַחֲזֹר לְגַבֵּי ה' עֵילְאָהּ, וּפָנִים לְגַבֵּי ה' תִּתְּאָהּ. ה', אַחֲזֹר לְגַבֵּי ו', וּפָנִים לְגַבֵּי רְזָא דְלִתְתָּא.

וּמֵאִי אִיהוּ יְדוּד, דְאִתְקַרְי אַחֲזֹר לְגַבֵּי יְדוּד דְלְעֵילְא, וְדָא הַמְּבַדִּיל בֵּין הַקִּדְשׁ וּבֵין קִדְשׁ הַקִּדְשִׁים. יְדוּד דְלְעֵילְא, אָדָם עֵילְאָהּ. יְדוּד דְלִתְתָּא, אָדָם תִּנְיִנְיָא. וְאִית אָדָם דְאִיהוּ תִלִּיתָאָהּ, דְאִתְקַרְי אַחֲזֹר, לְגַבֵּי שְׂמָא תִנְיִנְיָא. וְשְׂמָא תִנְיִנְיָא אִיהוּ פָּנִים לְגַבֵּי דָא. וְדָא הוּא הַמְּבַדִּיל בֵּין קִדְשׁ לְחוּל. וְאִינוּן תִּלַּת, בְּחוּשְׁבֵּן אֵהִיָּהּ אֵהִיָּהּ אֵהִיָּהּ.

תֵּלֶת זְמַנֵּינֵי.

דְּבַר אַחֲרֵי (שמות טז) וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֲכַלְוּהוּ הַיּוֹם כִּי שֶׁבֶת הַיּוֹם
 לֵה' הַיּוֹם לֹא תִמְצְאוּהוּ בַשָּׂדֶה. הַאִי קָרָא אוֹקְמוּהָ
 חֲבֵרָא, תַּחֲוֹת כַּפְתּוֹר עֵילָא, כַּפְתּוֹר דִּי מְמַנָּא בְּכ"ב
 אַתְוּוֹן. בְּעִזְקָא דְלֵעִילָא, לְקַטֵּין תְּרִין סְטָרִין, חַד עִזְקָא.
 וְהָהוּא עִזְקָא אִיהוּ בְּרִיבּוּשָׂא לְאַרְבַּע סְטָרֵי עֲלָמָא.

אַחֲדִין הַאִי עִזְקָא מַהֲאִי סְטָרָא וּמַהֲאִי סְטָרָא, דָּא לְיַמִּינָא,
 וְדָא לְשְׂמָאלָא. הַהוּא דִּימִינָא סְלָקָא בְּרִישָׁא, וְכַד
 אִיהוּ זְקָפָא, נְטִיל עֲפִיָה שִׁית מָאָה אֶלְפֵי גּוּבְרִין גּוּבְרִין,
 אַחֲדִין סִיפִין עַל יַרְכֵינֵי. הֵדָּא הוּא דְכְּתִיב, (שמות יב) כָּשַׁשׁ
 מֵאוֹת אֶלְפֵי רַגְלֵי הַגְּבֻרִים לְבַד מִטָּף. וְהָהוּא דְשְׂמָאלָא
 סְלָקָא לְבֵתֵר בּוֹ, וְכַד אִיהוּ זְקָפָא, נְטִיל עֲפִיָה שִׁית מָאָה
 אֶלְפֵי (? "חִילוּפֵי גֵרסָאוֹת") מְאָרֵי דְגַדְפִּין, אַנְפִּין דְרַחֲמֵי. וּמִתְחַלְפִּין
 דִּימִינָא בְּשְׂמָאלָא, וְדְשְׂמָאלָא בִּימִינָא.

זְקָפָא לְעִילָא, עַד דְאַמְטוּ לְחַד כַּהֲנָא, דְגַלֵּי מִיּוֹמָא דְאַתְבְּרִי
 עֲלָמָא. כַּד מְטוּ תַמְוֵן, נְפִיק הַהוּא כַּהֲנָא רַבָּא, וְקָא
 מְבַרְךְ לְהַהוּא כַּפְתּוֹר. כִּיּוֹן דְקָא מִתְבְּרַכָּא מִתַּמְוֵן, מַגּוּ
 עֲתִיקָא סָבָא דְסָבִין סִיבְתָא דְכָל סִיבְתִין, נְפִיק טָלָא
 דְבְדוּלְחָא, וְנִגִּיד לְהַהוּא רֵאשׁ דְכַהֲנָא, וְאִיהוּ אֶמְלִי לְהַאִי
 כַּפְתּוֹר, כִּיּוֹן דְאַתְמַלְיָא, אַתְמַלְיָא בְּשִׁית סְטָרִין, לְשִׁית
 יוֹמִין דְשֶׁבֶתָא.

כַּד נְחִית מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא, וְאַקְרִישׁ לְהַהוּא בְדוּלְחָא,

אֶתְעֵבִיד בְּגוֹנוֹנָא דְבְדוּלְהָא דְאֶבְנִי טָבָא. וְכָלְהוּ
 אוּכְלוּסִין אֶתְזִנוּ מִיָּה בְּכָל יוֹמָא, וּמִנְהוֹן בְּלִילִיָּא. אֵינּוֹן
 דִּימְמָא אֶכְלִי בְּגוֹנוֹנָא חַד, וְאֵינּוֹן דִּלִּילִיָּא אֶכְלִי בְּגוֹנוֹנָא
 אַחֲרָא. אֵינּוֹן דִּלִּילִיָּא אֶקְרוּן מִתְבְּרִי טוּרִין וְטַנְרִין, אֲלִין
 לְקַטִּין מִפְּלַגוֹת דִּלִּילִיָּא עַד דִּיתְתַּקֵּף שְׂמֵשָׂא, כִּיּוֹן דְּאֶתָּא
 שְׂמֵשָׂא לָא לְקַטִּי. אֵינּוֹן דִּימְמָא, אֶקְרוּן יְלִידֵי בֵיתָא, טְמִירֵי
 הֵיכְלָא. לָא לְקַטִּי אֶלָּא בְּעַפְרָא. כִּיּוֹן דְּאֶתִּי עַפְרָא, לְקַטִּי כָּל
 חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיה. אַחֲרָנִין אֵית דִּלְקַטִּי לְעִידֵן רַמְשָׂא,
 וְכָל חַד וְחַד כְּדָקָא חֲזִי לִיה.

אֵינּוֹן דִּלִּילִיָּא, עֲלִייהוּ כְּתִיב (שמות טז) וּבִבְקָר הִיָּתָה שֹׁכֶבֶת
 הַפֶּל. אֲלִין אֵינּוֹן נְזֻלֵי טָלָא דְמִנָּא לְתַתָּאי, מְחוּלְקָא
 דִּילְהוֹן. הֵאִי מִנָּא לָא הָוָה לִיה גְּנוּן, וְלָא אֲנְגִיד. אֵינּוֹן
 דְּעַפְרָא, עֲלִייהוּ כְּתִיב (קהלת יא) בִּבְקָר זֶרַע אֶת זֶרַעַד. אֲלִין
 הֵוִי נְזֻלֵי טָלָא דְמִנָּא לְתַתָּאי, וַיְהִי גְנוּן לְהַהוּא מִנָּא, וּמִתְקָא
 וְדוּבְשָׂא.

אֵינּוֹן דְּרַמְשָׂא, עֲלִייהוּ כְּתִיב (שמות טז) עָרַב וַיִּדְעֶתֶם. וְאֵינּוֹן
 דִּלִּילִיָּא, הוּוּ נְזֻלֵי בְּזִמְנָא חָדָא מִסְטָרָא דְאֲלִין. מֵאן
 דְּאֶשְׂאֵר מִיָּה עַד עַפְרָא, כְּתִיב, (שם) וַיָּרֶם תּוֹלְעִים וַיִּבְאֵשׁ.
 תְּלַת סְטָרִין גְּלִיפִין הָבָא, לְקַבִּיל תְּלַת, הִיוּם הִיוּם הִיוּם.
 תְּלַת הִהִיוּן, הִ' הִ' הִ', וְלְכָלְהוּ הִהִיוּן, תְּלַת תְּלַת
 אֶתְוּוּן, וְאֶתְעֵבִידוּ תְּרִין עֶשֶׂר, כְּחוּשְׁבֵּן תְּרִי עֶשֶׂר שְׁעֵתֵי
 דִּימְמָא, וְכָלְהוּ חַד, וְכָלְהוּ יוֹם. תְּלַת שְׁבֵתֵי אֵינּוֹן, כְּלְהוֹן